

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 17 september 2018 inzake het besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 en enige andere besluiten in verband met de Wet accreditatie op maat (Kamerstuk 31 288, nr. 654).

Voorzitter van de commissie,
Tellegen

Adjunct-griffier van de commissie,
Arends

Inhoud

I	Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
	1. Algemeen	2
	2. Vragen en opmerkingen	2
II	Reactie Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	4

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het voorgenomen besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW¹ 2008 en enige andere besluiten in verband met de Wet accreditatie op maat. Zij hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de CDA-fractie hebben met waardering kennisgenomen van de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 17 september 2018 inzake het besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 en enige andere besluiten in verband met de Wet accreditatie op maat. De leden onderschrijven van harte de hoofdlijnen van deze brief en zijn verheugd dat het Amendement Bisschop c.s.² waarmee het oordeel goed en excellent geschrappt wordt, gerealiseerd is. De leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het uitvoeringsbesluit om het accreditatiestelsel te optimaliseren zodat de kwaliteit van het hoger onderwijs gewaarborgd blijft met proportionele consequenties en beperkte lasten bij accreditatie.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 en enige andere besluiten in verband met de Wet accreditatie op maat. Zij hebben hier nog enkele vragen en opmerkingen over.

2. Vragen en opmerkingen

De leden van de VVD-fractie vragen wat de verwachte concrete gevolgen zijn van dit besluit. Hoeveel opleidingen (nieuwe en bestaande) zijn gedurende de afgelopen twee jaren door de NVAO³ niet-geaccrediteerd of niet-verlengd? Hoeveel van die opleidingen zou met dit nieuwe besluit een accreditatie of verlenging onder voorwaarden krijgen? Deze zelfde vragen hebben de leden als het gaat om de ITK⁴erkenningen. Het CDHO⁵ heeft aangegeven de afgelopen jaren vaker (dubbele) adviesaanvragen te hebben behandeld voor verlening van de macrodoelmatigheidsbesluiten, doordat de toets nieuwe opleiding meer dan tien maanden extra tijd kost. De voornoemde leden vragen om hoeveel (dubbele) adviesaanvragen het gaat en wat de verwachting is dat dit aantal wordt na dit besluit. Bij de behandeling van de Wet accreditatie op maat is de motie⁶ van het lid Tielen aangenomen die de regering verzoekt voor de zomer van 2018

¹ WHW: Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek

² Kamerstuk 34 735, nr. 19

³ NVAO: Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

⁴ ITK: instellingstoets kwaliteitszorg

⁵ CDHO: Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

⁶ Kamerstuk 34 735, nr. 15

te komen met een alternatief voor de gedifferentieerde beoordelingen in een andere vorm waarin ook excellentie tot uitdrukking komt. Zij vragen wat de stand van zaken is van de uitvoering van deze motie.

De leden van de CDA-fractie lezen in de nota van toelichting dat er voor gekozen is om het accreditatiebesluit WHW te laten vervallen en de nieuwe voorschriften met betrekking tot accreditatie onder voorwaarden en erkenning ITK onder voorwaarden op te nemen in het Uitvoeringsbesluit WHW 2008. Daarnaast bestaat ook nog het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland. De leden zouden graag willen weten wat de reden is dat de nieuwe voorschriften opgenomen worden in het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 en niet in het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland.

Bij de (internet)consultatie heeft de CDHO aangegeven dat er veel verleningsaanvragen zijn en dat zij er waarde aan zouden hechten dat door het aanpassen van het accreditatiestelsel het aantal verleningsaanvragen afneemt. Graag zouden de voornoemde leden willen weten hoeveel verleningsaanvragen er nu gedaan worden en hoeveel langer deze opleidingen de tijd nodig hadden. Graag ontvangen de leden een uiteenzetting van de voor- en nadelen om de termijn van tien maanden met twee maanden op te rekken. Ten slotte willen de leden graag weten wat de Minister kan doen om het aantal verleningsaanvragen tegen te gaan.

De WHW zegt dat instellingen mede aandacht moeten schenken aan de persoonlijke ontplooiing van hun studenten en de bevordering van hun maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef. Graag willen deze leden weten hoe dit tijdens de accreditatie (van zowel een instelling als opleiding) vorm krijgt. Mocht dit nu niet terugkomen in de accreditatie dan horen de leden graag wat de reden hiervan is en ontvangen zij graag een uiteenzetting met voor- en nadelen om dit alsnog op te nemen.

In de brief⁷ over internationalisering in het mbo⁸ en het ho⁹ heeft de Minister aangegeven dat ze de NVAO vraagt om de taalkeuze van de opleiding en de taalvaardigheid van docenten in het accreditatiekader op te nemen als aandachtspunt bij de kwaliteitsbeoordeling, indien de onderwijstaal afwijkt van het Nederlands. De voornoemde leden willen graag weten wanneer ze deze uitwerking kunnen verwachten.

De leden van de D66-fractie lezen dat de huidige normering vatbaar is voor meerdere interpretaties en dat daarom in het onderhavig besluit de normstelling en terminologie eenvoudiger is gemaakt voor meer transparantie en consistentie. Kan de Minister dit nader toelichten, zo vragen deze leden. Deze leden vragen de Minister of er bij het streven naar eenvoud niet ingeleverd is op precisie en hoe dit de transparantie bevordert.

Daarnaast lezen de leden dat een bepaald voorschrift komt te vervallen door de wijziging, namelijk het voorschrift dat minder ernstige tekortkomingen op het aspect toetsing en examinering niet kunnen leiden tot accreditatie nieuwe opleiding onder voorwaarden. Kan de Minister toelichten waarom er voor is gekozen dit voorschrift te laten vallen, zo vragen deze leden.

Zij lezen dat de inspectie verzoekt om in het kader van de periodieke evaluatie van het accreditatiestelsel om de gewenste mate van vertrouwen bij de toets nieuwe opleiding te expliciteren. Kan de Minister toelichten wat zij met deze aanbeveling heeft gedaan, zo vragen deze leden.

⁷ d.d. 4 juni 2018, Kamerstuk 22 452, nr. 59

⁸ mbo: middelbaar beroepsonderwijs

⁹ ho: hoger onderwijs

Hoewel de leden van de SP-fractie constateren dat het overgrote deel van het Nederlandse hoger onderwijs van hoge kwaliteit is en strikt voldoet aan de normen van de NVAO, zijn er ook uitzonderingen. Zo hebben wij het afgelopen jaar instellingen gezien die ten onrechte de titel universiteit voerden en die niet-geaccrediteerde opleidingen als wel-geaccrediteerd presenteerden, daarbij geheel of gedeeltelijk verhullend dat hun aanvraag slechts door de NVAO in behandeling was genomen, niet afgerond is. De leden vragen of de Minister het risico ziet van bijvoorbeeld misbruik van een afgegeven voorwaardelijk ITK door een instelling waar bijvoorbeeld de interne kwaliteitscontrole niet op orde is, maar waarvan de NVAO niet zover wil gaan de ITK definitief niet toe te kennen. Deze leden zien hierbij een mogelijk extra risico in de combinatie van een voorwaardelijke ITK en een onder voorwaarden afgegeven toets nieuwe opleiding. Wanneer de NVAO gedurende de toetsing ITK op een instelling enige tekortkomingen ziet, en gedurende de twee jaar waaronder de instelling een voorwaardelijk ITK kan krijgen er ook voorwaardelijk nieuwe opleidingen worden getoetst, lijkt het mogelijk dat de dubbele voorwaardelijkheid (instelling en nieuwe opleiding) diepere problemen kan verhullen. Na twee jaar kan dan blijken dat zowel instelling als opleiding de toets niet kunnen doorstaan, met alle schade die met name studenten dan ondervinden. De leden vragen of de Minister hier ook een mogelijk probleem ziet. De leden vragen ook of het in dit licht niet bijvoorbeeld logischer zou zijn om de mogelijkheid van de voorwaardelijke toetsing te beperken tot instellingen die een volledig ITK hebben gekregen. De leden wijzen erop dat juist het accrediteren van nieuwe opleidingen met een bijzondere zorg zou moeten gebeuren, niet alleen vanwege de gevoeligheid op het gebied van kwaliteit, maar ook omdat de directe gevolgen van niet-accreditatie veel kleiner zijn dan bij een bestaande opleiding.

II Reactie Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap